PRIFYSGOL ABERYSTWYTH UNIVERSITY

YR AROLWG BUSNES FFERM YNG NGHYMRU

Llyfryn Incwm Fferm Cymru

Canlyniadau 2017/18

80 mlynedd o'r Arolwg Busnes Fferm

Athrofa y Gwyddorau Biolegol,
Amgylcheddol a Gwledig

CYNNWYS

Tudalen

Rhagair 1

Trosolwg 2

Cyflwyniad 4

Diffiniad o Derminoleg a Nodiadau Eglurhaol 5

Data Fferm Gyfan
Ffermydd mynydd gwartheg a defaid 7
Ffermydd mynydd defaid 9
Ffermydd ucheldir gwartheg a defaid 11
Ffermydd llawr gwlad gwartheg a defaid 13
Ffermydd godro – ardaloedd llai ffafriol 15
Ffermydd godro – llawr gwlad 17

Data Elw Bras
Defaid mynydd 19
Defaid ucheldir 19
Defaid llawr gwlad 20
Buchod sugno llawr gwlad 20
Buchod sugno ucheldir 21
Buchod sugno mynydd 21
Buchod godro ardaloedd llai ffafriol 22
Buchod godro llawr gwlad 22

Data Costau Cynhyrchu
Costau cynhyrchu cig oen 23
Costau cynhyrchu llaeth 23
Costau cynhyrchu cig eidion: lloi sugno 24
Costau cynhyrchu cig eidion: pesgi 24

Anghenion Elw Fferm 25

Prifysgol
Aberystwyth
University

Llyfryn Incwm Fferm Cymru
Canlyniadau 2017/18

Arolwg Busnes Fferm

Athrofa y Gwyddorau Biolegol, Amgylcheddol a Gwledig
Prifysgol Aberystwyth
Gogerddan
Aberystwyth
Ceredigion SY23 3EE

Cyfarwyddwr

Tony O'Regan

Staff yr Uned

Rowland Davies
Eileen Edwards
Paul Heyhoe
Brenda Jones
Eric Jones
Huw Morris
Dafydd Owen
Eirig Parry
Nick Reeves
Tegid Roberts
Huw Williams
Ian Williams

Ffôn: 01970 622253
E-bost: farmsurv@aber.ac.uk
www.aber.ac.uk/cy/ibers/research-and-enterprise/fbs

Rhagair

Mae Prifysgol Aberystwyth wedi bod yn ymchwilio incwm ffermydd Cymru ers dros 80 o flynyddoedd. Mae'r Arolwg, a chaiff ei chydnabod fel yr un mwyaf awdurdodol ar sefyllfa ariannol a pherfformiad incwm ffermydd, yn darparu gwybodaeth i wneuthurwyr polisi ar gyflwr economaidd y diwydiant a data cymharol gwerthfawr ar gyfer asesu perfformiad ffermydd unigol.

Mae'r llyfryn hwn yn seiliedig ar yr Arolwg Busnes Fferm (ABFf) llawn sy'n cynnwys gwybodaeth a gasglwyd ar dros 550 o ffermydd Cymru a ddewiswyd ar hap. Bwriad y llyfryn yw darparu teclyn meincnodi sy'n hawdd ei ddefnyddio i ffermwyr ac mae'n cynnwys y wybodaeth ariannol a ffisegol ddiweddaraf am y prif fathau o ffermydd yng Nghymru. Mae'r canlyniadau a ddangosir yn cynnwys addasiadau i rai agweddau o fethodoleg yr ABFf a'r ffordd o gyflwyno canlyniadau. Er enghraifft, mae mewnbynnau tybiannol megis gwerth rhentu ar gyfer ffermydd ym meddiant y perchennog a llafur di-dâl wedi cael eu cymryd allan tra bo taliadau cyllid wedi cael eu cynnwys, er mwyn i'r ffigurau hyn gynrychioli costau gwirioneddol. Mae'r llyfryn hwn yn dangos llafur di-dâl i ddibenion cyfeirio yn unig ac hefyd mae ond yn cynnwys rhai mathau o ffermydd. O bryd i'w gilydd, mae'r sail ar gyfer dosbarthu ffermydd yn newid (er enghraifft, y llynedd fe newidiodd o Safon Elw Bras i Allbynnau Safonol) ac felly ar gyfer cynnal unrhyw ddadansoddiad cynhwysfawr ac ar gyfer dadansoddi tueddiadau blwyddyn ar flwyddyn ar incwm, cyfeiriwch at y canlyniadau llawn a gyhoeddwyd yn adroddiad blynyddol 'Arolwg Busnes Ffermydd yng Nghymru: Canlyniadau Ystadegol ' (ar gael ar-lein).

Mae Prifysgol Aberystwyth wedi bod yn gysylltiedig ag astudiaethau'r tir ers 1878, a'r ABFf yw ei chytundeb ymchwil hynaf. Priodol felly yw cydnabod yn ddiolchgar y llu o ffermwyr ledled Cymru sydd wedi darparu gwybodaeth fanwl; Llywodraeth Cymru sy'n ariannu'r Arolwg presennol a staff yr Arolwg, ddoe a heddiw.

Tony O'Regan
Cyfarwyddwr yr Arolwg Busnes Fferm

Trosolwg

Mae'r canlyniadau yn y llyfryn hwn yn ymdrin â'r blynyddoedd cyfrifon a ddaeth i ben rhwng 31 Rhagfyr 2017 a 31 Mawrth 2018 ac felly'n adlewyrchu'r amodau ffermio rhwng Ionawr 2017 a Mawrth 2018. Bwriad y trosolwg hwn yw rhoi cyd-destun a mewnwelediad i'r cyfnod y mae'r canlyniadau hyn yn eu cynrychioli.

Roedd y gaeaf 2017 yn hir a gwlyb gyda phorthiant anifeiliaid dan bwysau. Roedd y gwanwyn yn sych a'r borfa'n tyfu'n dda i'r mwyafrif , silwair gweddus, gwaith maes hwylus a dechrau mwyn i wyna. Fodd bynnag, o ganol yr haf roedd yn teimlo fel petai wedi glawio am weddill y flwyddyn, yn creu trafferth wrth cynaeafu silwair a llafur, gan arwain at gynnyrch / ansawdd sâl a phrisiau ŷd a gwellt uwch. Parhaodd y tywydd gwlyb i'r hydref gan arwain at stoc yn cael ei rhoi dan do yn gynt, nifer fawr o achosion o lyngyr yr afu a newidiadau i gynlluniau cnydau. Bu Storom Emma a thri chwymp eira mawr yn ystod y gaeaf greu galw ychwanegol ar borthiant prin, gohirio'r troi allan ac effeithio ar wyna 2018.

Roedd prisiau wŷn ar ddechrau 2017 lawr ar y flwyddyn flaenorol er bod y niferoedd wedi gostwng. Gwelodd y Pasg hwb i brisiau, yn bennaf oherwydd cwymp mewn niferoedd wŷn blwydd. Er bod y farchnad yn amlwg yn ffafrio ŵyn trymach, cadwodd prisiau'n well am y rhan fwyaf o'r tymor ag eithriad Awst/Medi. Roedd gwerth hen ddefaid yn is ar ddechrau'r flwyddyn, ond cododd yn hwyr yn yr hydref a bu'n uchel hyd ddiwedd y flwyddyn. Roedd prisiau gwlân yn parhau'n isel.

Safodd prisiau gwartheg tew yn gymharol sefydlog yn ystod y flwyddyn, ac yn uwch na'r cyfnodau cyfatebol yn y flwyddyn flaenorol. Safodd prisiau gwartheg stôr yn gymharol gyson am y flwyddyn gyda galw cyson am fathau safonol oedd hefyd yn gwerthu'n dda iawn.

Gwelodd y sector llaeth gynnydd ym mhris llaeth cyfartalog o 6c i 29c/l (cyfartaleddau yn cuddio amrywiadau enfawr). Fe wellodd cynnyrch gyda mwy o fwydo a chynyddodd costau porthiant oherwydd cadw'r stoc dan-do am hirach. Fe gadwodd prisiau hen wartheg lan yn dda, ond mae'r diciâu dal yn her fawr sydd yn ymyrryd â gwerthu, effeithio ar gostau / polisïau amnewid ac mewn rhai achosion yn golygu mwy o fuddsoddiad mewn adeiladau stoc. Ar y cyfan, cafodd y sector flwyddyn broffidiol ac o ganlyniad cynyddodd ail-fuddsoddiad. Mae llawer o ffermwyr hefyd wedi elwa o gynllun meincnodi / cofnodi llaeth.

Cafodd ffermwyr tir âr flwyddyn anodd gyda chyflyrau maes anodd, cynnyrch/ansawdd gwael a chostau mewnbwn cemegau a thanwydd uwch i gyd yn achosi pwysau ariannol a llai o fuddsoddiad. Cafodd maint elw ei warchod i raddau gan fod prisiau ŷd a thatws wedi gwella trwy gydol y flwyddyn a gwerthodd gwellt yn dda dros y gaeaf gyda phrisiau'n cynyddu oherwydd meintiau sylweddol yn mynd i gynhyrchu ynni a mwy o alw gan ffermwyr da-byw.

Roedd agweddau eraill i gofnodi yn ystod y cyfnod yn cynnwys:- sterling gwannach yn cynorthwyo cyfraddau cyfnewid Cynllun y Taliad Sylfaenol (BPS) / allforion da byw, ond costau cynyddol yn ychwanegu at ansicrwydd Brecsit ynglŷn â masnach, argaeledd llafur a pholisïau / taliadau cymorth yn y dyfodol; symud BPS o daliadau hanesyddol i arwynebedd yn parhau i ffafrio daliadau mwy o faint a llai dwys; y cynnydd mewn cynhyrchu egni yn dargyfeirio cynnyrch amaethyddol oddi wrth fwyd; cyflwyno grant offer fferm newydd; buddsoddiad parhaus mewn mentrau dofednod a phrisiau tir cryf.

Mae'r canlyniadau yn amlygu gwahaniaethau mawr mewn perfformiad. Er enghraifft, roedd elw £ yr hectar effeithiol traean uchaf ffermydd gwartheg a defaid dros ddwywaith y cyfartaledd. Yn yr un modd, gwnaeth traean uchaf cynhyrchwyr llaeth elw net o 9c/l yn fwy na'r traean isaf. Roedd yna amrywiaeth tebyg ymysg cynhyrchwyr cig gyda chig oen yn amrywio o elw o 39c/kg i golled o 66c/kg, a chig eidion o elw dros 73c/kg i golled o 64c/kg. Fodd bynnag, nid yw'r holl ganlyniadau hyn yn ystyried cost llafur y ffermwr, a gall ei absenoldeb, o'i gamddefnyddio, gyflwyno darlun ffug o economeg cynhyrchu. Y sector llaeth sydd orau am ddangos hyn oherwydd gall costau llafur/pensiwn yn unig ychwanegu dros 8c/l, gan wthio costau cynhyrchu y traean uchaf i dros 27c/l a'r traean isaf yn nes at 36c/l.

Mae angen rhoi sylw arbennig hefyd i gyfraniad y BPS, cymorthdaliadau eraill ac incwm arallgyfeirio i'r llinell waelod. Er enghraifft, cyfrannodd y tair elfen yma tua 44% o’r allbynnau a 167% o'r elw, ar gyfartaledd, ar gyfer ffermydd defaid mynydd ac felly mae'n anodd gweld faint o ffermydd yng Nghymru sy'n gallu bod yn broffidiol heb ddibynnu ar incwm tu hwnt i ffermio a thaliadau cymorth yn dilyn Brecsit.

Cyflwyniad

Mae proffidioldeb yn ganolog i unrhyw fusnes fferm, er y bydd gan ffermwyr lawer o amcanion busnes a phersonol eraill. Gyda Brecsit a'r heriau economaidd parhaol eraill, dylai pob ffermwr wybod am eu costau cynhyrchu a sut maent yn cymharu â chostau cynhyrchwyr eraill. Mae'r amrywiaeth o ran perfformiad ac elw a welir yn y llyfryn hwn yn dangos ehangder y gwelliannau posib a thrwy gymharu neu 'feincnodi' perfformiad fferm, gellir adnabod ac ymateb i gryfderau a gwendidau'r busnes.

Mae'r canlyniadau yn y llyfryn wedi eu gosod allan fel a ganlyn gan ddangos data ar gyfer y busnesau yn gyfartalog â'r dreian uchaf o ran perfformiad:

1. Data Fferm Gyfan (Tudalennau 7 – 18)
Cyflwynir gyfrifon elw a cholled a mantolen gryno ar gyfer chwe gwahanol fath o fferm. Dengys y canlyniadau gyfartaledd elw neu golled y ffermydd hyn ynghyd â'r cyfartaledd fesul hectar. Dengys hefyd faint a graddfa stocio'r ffermydd ynghyd â dangosyddion perfformiad allweddol perthnasol.

2. Data Elw Bras (Tudalennau 19 – 22)
Yn y llyfryn ceir data ar gyfer wyth gwahanol fenter fferm. Mae elw bras yn cymharu incwm gyda chostau uniongyrchol cynhyrchu. Mae angen cryn ofal wrth ddefnyddio elw bras gan nad yw costau anuniongyrchol (sefydlog) y cynhyrchu yn cael eu hystyried.

3. Data Costau Cynhyrchu (Tudalennau 23 – 24)
Yn y llyfryn ceir costau cynhyrchu ar gyfer pedwar allbwn amaethyddol. Ystyrir cyfanswm cost cynhyrchu fesul uned. Trwy ystyried y costau uniongyrchol ac anuniongyrchol (a ddyfernir fesul uned da byw) mae cynhyrchwr mewn gwell lle i ystyried pa mor gystadleuol ac effeithiol yw'r fenter.

Hectarau effeithiol (Eff. Ha.)	Golyga arwynebedd y fferm gyfan ar ôl tynnu arwynebedd ffyrdd, coetiroedd, tir diffaith ac adeiladau. Ystyrir porfa fras yn ôl ei arwynebedd cyfwerth o dir pori da.

Mathau o Ffermydd

Mynydd	Yn yr Ardal Dan Anfantais Fawr yn bennaf.
Ucheldir	Yn yr Ardal Dan Anfantais yn bennaf.
Llawr Gwlad	Y tu allan i'r Ardal Llai Ffafriol yn bennaf.

Data Fferm Gyfan

Penderfynu data fferm gyfan	Dynodir y cynhyrchwyr uchaf yn ôl elw ar ôl rhent a chyllid fesul hectar effeithiol.
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	Cymorthdaliadau na gafwyd eu dadgyplu e.e. cynllun Organig a Glastir.
Costau cnydau eraill	Yn cynnwys holl gostau porthiant a chnydau eraill e.e. hadau, chwistrellion, lapio a chortyn ond nid gwrtaith a chontractio.
Contractio penodedig	Contractio y gellir ei gysylltu â mentrau penodedig e.e. combeinio, cneifio a gwasgaru slyri.
Costau fferm cyffredinol	Yn cynnwys trydan, ffôn, yswiriant, trwyddedau, ffioedd proffesiynol a thanysgrifiadau.
Incwm amrywiol	Yn cynnwys contractio, rhent bythynnod, taliadau fforddfraint ac unrhyw incwm amrywiol arall. Yn cynnwys elw o unrhyw fentrau arall sydd ddim yn arddangos.
Cyfran o'r fferm a berchnogir	Gwerth Net wedi ei fynegi fel canran o'r asedau cyfan.
Cyfradd Stocio (glu/adj.forage ha)	Unedau pori da byw fesul hectar o dir porthiant wedi'i gymhwyso.
Unedau Da Byw (LU) ac Unedau Pori Da Byw (GLU)	Cyfnewidir niferoedd da byw yn unedau da byw ar sail amcangyfrif o anghenion egni, er mwyn cyfrifo cyfanswm stocio'r da byw sy'n pori ar y fferm.
Buchod godro – allbwn arall	Allbwn net o werthu / brynu gwartheg a lloi. Hefyd yn cynnwys newid mewn gwerth.
Incwm o Gynhyrchu Egni	Yn cynnwys incwm o brosiectau cynhyrchu egni o eiddo'r ffermwr ac eraill, gan gynnwys gwynt, haul, biomas, dŵr, AD ac ati.

Llafur taledig	Cyfanswm y llafur a dalwyd yn cynnwys llafur achlysurol, rhan amser a llawn amser.
Llafur di-dâl (heb gynnwys ffermwr a'i briod)	Llafur di-dâl neu lafur a dderbynnir am daliad sydd yn llai na'r hyn a delir fel arfer am y gwasanaeth. Ni chaiff llafur di-dâl ei gynnwys yn yr elw ar ôl rhent a chyllid.
Costau tir	Yn cynnwys costau'n berthnasol i atgyweirio adeiladau ac adnoddau tir e.e. gwrychoedd, ffensio, walio, ffosydd a chlwydi. Hefyd yn cynnwys costau dŵr.
Cyllid	Yn cynnwys costau banc, taliadau llog ac unrhyw log prydlesu / hur-bryniant. Dim yn cynnwys ad-daliadau cyfalaf.
Data Elw Bras	Y pen ar sail y fuches / ddiadell. Dangosir i'r mentrau penodol drwy dynnu'r costau uniongyrchol (amrywiol) o'r allbwn perthnasol.
Costau da byw eraill	Prynu deunyddiau megis gwellt, comisiwn gwerthu a chostau penodol eraill y mentrau da byw.
Porthiant a chostau porthiant	Yn cynnwys costau eraill i borthiant, gwrtaith, contractio porthiant a chostau tir pori tymhorol.
Data Costau Cynhyrchu	Cyfrifir drwy rannu'r costau amrywiol a sefydlog gyda'r cilogram o gig (mewn pwysau byw) neu litr o laeth a gynhyrchir. Penodi'r y costau sefydlog ar unedau pori da byw ar ôl i'r cyfran o unrhyw dir âr a / neu incwm amrywiol gael ei ddiddynnu. Yn drefnedig drwy elw net.
Adnewyddu buches/diadell	Newid yng ngwerth da byw magu, wedi ystyried gwerthiant anifeiliaid a phryniant anifeiliaid magu.
Pŵer a pheiriannau	Yn cynnwys atgyweirio peirianwaith, tanwydd, contractio arall a dibrisio peiriannau.
Adeiladau	Costau tir a dibrisiad adeiladau.
Elw net	Allbwn ar ôl cyfanswm costau mewnbwn i fentrau.
Meintiau sampl	Lle mae maint sampl yn pump neu lai o ffermydd, ni ddangosir data.

FFERMYDD MYNYDD GWARTHEG A DEFAID 2017/18

DATA FFERM GYFAN Nifer o ffermydd: 91

	Pob fferm	Pob fferm	Traean uchaf
ALLBYNNAU	**£/fferm**	**£/eff.ha.**	**£/eff.ha.**
Gwartheg cig eidion	43,353	379	364
Defaid	34,460	301	339
Cnydau a phorthiant	1,989	17	24
Taliad Sylfaenol	24,278	212	243
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	5,157	45	66
Incwm o gynhyrchu egni	3,256	28	59
Incwm amrywiol	5,551	49	96
CYFANSWM ALLBYNNAU	**118,044**	**1,031**	**1,191**
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	19,043	167	129
Costau tir pori tymhorol	4,121	36	35
Milfeddygol a meddyginiaethau	5,280	46	41
Costau da byw eraill	8,688	76	65
Gwrteithiau	6,190	54	45
Costau cnydau eraill	2,148	19	17
Contractio penodedig	3,774	33	33
CYF. COSTAU NEWIDIOL	**49,244**	**431**	**365**
Llafur y telir amdano	3,431	30	27
Contractio arall a llogi peiriannau	1,040	9	12
Tanwydd a thrwsio	10,444	91	89
Dibrisiant peiriannau	11,133	97	97
Costau ffermio cyffredinol	10,064	88	88
Costau tir	4,179	37	42
Dibrisiant adeiladau	3,535	31	26
CYF. COSTAU SEFYDLOG	**43,826**	**383**	**381**
CYFANSWM MEWNBYNNAU	**93,070**	**814**	**746**
ELW CYN RHENT A CHYLLID	**24,974**	**217**	**445**
Rhent	2,589	23	17
Cyllid	3,948	35	17
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	**18,437**	**159**	**411**
Llafur di-dâl	6,914	60	81

FFERMYDD MYNYDD GWARTHEG A DEFAID 2017/18

MANTOLEN	Wedi'i pherchnogi £/fferm	Tenant £/fferm	Cymysg £/fferm
Nifer o ffermydd	46	4	41
CYFANSWM ASEDAU	1,394,446	-	1,170,707
CYFANSWM DYLEDION	100,600	-	143,977
GWERTH NET	**1,293,846**	**-**	**1,026,730**
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	93	-	88

DATA FFISEGOL	Pob fferm	Traean uchaf
ARWYNEBEDD TIR	**Hectarau**	**Hectarau**
Glaswelltir a chnydau phorthiant	107.11	94.66
Ydau a chnydau eraill	1.00	0.51
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	26.51	28.98
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	**134.62**	**124.15**
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	**114.31**	**101.12**

DA BYW	Pob fferm Nifer	Traean uchaf Nifer
Buchod sugno	44	38
Gwartheg eraill	96	87
Defaid magu	521	493
Defaid eraill	326	300

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.24	1.34
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (nifer y ddafad)	0.93	0.92
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (£ y oen)	71.38	70.93
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.84	0.88
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	1,229	1,317
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	792	822
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.07	1.12

FFERMYDD MYNYDD DEFAID 2017/18

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd: 147

ALLBYNNAU	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
Gwartheg cig eidion	15,898	106	114
Defaid	53,261	354	369
Cnydau a phorthiant	1,466	10	22
Taliad Sylfaenol	34,057	226	258
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	12,018	80	133
Incwm o gynhyrchu egni	2,500	17	35
Incwm amrywiol	6,320	42	57
CYFANSWM ALLBYNNAU	**125,520**	**835**	**988**
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	15,000	100	96
Costau tir pori tymhorol	4,745	32	30
Milfeddygol a meddyginiaethau	5,093	34	32
Costau da byw eraill	7,349	49	48
Gwrteithiau	5,285	35	34
Costau cnydau eraill	1,509	10	13
Contractio penodedig	3,022	20	18
CYF. COSTAU NEWIDIOL	**42,003**	**280**	**271**
Llafur y telir amdano	4,475	30	26
Contractio arall a llogi peiriannau	755	5	5
Tanwydd a thrwsio	10,175	68	69
Dibrisiant peiriannau	12,038	80	92
Costau ffermio cyffredinol	9,962	66	64
Costau tir	3,894	26	21
Dibrisiant adeiladau	2,707	18	19
CYF. COSTAU SEFYDLOG	**44,006**	**293**	**296**
CYFANSWM MEWNBYNNAU	**86,009**	**573**	**567**
ELW CYN RHENT A CHYLLID	**39,511**	**262**	**421**
Rhent	3,717	25	11
Cyllid	3,010	20	20
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	**32,784**	**217**	**390**
Llafur di-dâl	5,410	36	57

MANTOLEN	Wedi'i pherchnogi £/fferm	Tenant £/fferm	Cymysg £/fferm
Nifer o ffermydd	77	16	54
CYFANSWM ASEDAU	1,546,914	189,489	1,203,802
CYFANSWM DYLEDION	88,939	45,366	88,478
GWERTH NET	**1,457,975**	**144,123**	**1,115,324**
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	94	76	93

DATA FFISEGOL ARWYNEBEDD TIR	Pob fferm Hectarau	Traean uchaf Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	122.41	110.12
Ydau a chnydau eraill	0.59	1.78
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	92.15	169.86
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	**215.15**	**281.76**
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	**150.36**	**156.36**

DA BYW	Pob fferm Nifer	Traean uchaf Nifer
Buchod sugno	18	19
Gwartheg eraill	32	35
Defaid magu	889	863
Defaid eraill	571	593

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.16	1.22
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (nifer y ddafad)	0.78	0.85
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (£ y oen)	66.98	68.18
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.87	0.88
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	1,199	1,195
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	896	935
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	0.72	0.71

FFERMYDD UCHELDIR GWARTHEG A DEFAID 2017/18

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd: 96

ALLBYNNAU	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
Gwartheg cig eidion	40,179	380	564
Defaid	35,786	339	531
Cnydau a phorthiant	6,033	57	58
Taliad Sylfaenol	19,990	189	208
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	2,706	26	14
Incwm o gynhyrchu egni	1,459	14	29
Incwm amrywiol	6,829	65	99
CYFANSWM ALLBYNNAU	**112,982**	**1,070**	**1,503**
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	13,393	127	156
Costau tir pori tymhorol	2,916	28	42
Milfeddygol a meddyginiaethau	3,821	36	41
Costau da byw eraill	7,281	69	94
Gwrteithiau	6,673	63	72
Costau cnydau eraill	2,405	23	26
Contractio penodedig	4,340	41	41
CYF. COSTAU NEWIDIOL	**40,829**	**387**	**472**
Llafur y telir amdano	3,766	36	34
Contractio arall a llogi peiriannau	901	9	9
Tanwydd a thrwsio	9,664	91	107
Dibrisiant peiriannau	10,516	100	114
Costau ffermio cyffredinol	8,978	85	89
Costau tir	4,083	39	37
Dibrisiant adeiladau	2,686	25	32
CYF. COSTAU SEFYDLOG	**40,594**	**385**	**422**
CYFANSWM MEWNBYNNAU	**81,423**	**772**	**894**
ELW CYN RHENT A CHYLLID	**31,559**	**298**	**609**
Rhent	3,856	37	38
Cyllid	3,051	29	34
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	**24,652**	**232**	**537**
Llafur di-dâl	4,810	46	62

FFERMYDD UCHELDIR GWARTHEG A DEFAID 2017/18

MANTOLEN	Wedi'i pherchnogi £/fferm	Tenant £/fferm	Cymysg £/fferm
Nifer o ffermydd	51	6	39
CYFANSWM ASEDAU	1,232,731	201,729	1,102,912
CYFANSWM DYLEDION	54,373	11,222	127,075
GWERTH NET	**1,178,358**	**190,507**	**975,837**
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	96	94	88

DATA FFISEGOL ARWYNEBEDD TIR	Pob fferm Hectarau	Traean uchaf Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	95.76	92.80
Ydau a chnydau eraill	3.12	3.59
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	14.01	9.14
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	**112.89**	**105.53**
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	**105.64**	**100.29**

DA BYW	Pob fferm Nifer	Traean uchaf Nifer
Buchod sugno	30	32
Gwartheg eraill	82	107
Defaid magu	426	475
Defaid eraill	318	413

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.38	1.52
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (nifer y ddafad)	1.10	1.36
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (£ y oen)	78.00	84.48
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.89	0.86
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	1,230	1,256
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	825	830
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.08	1.30

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd: 61

	Pob fferm	Pob fferm	Traean uchaf
ALLBYNNAU	**£/fferm**	**£/eff.ha.**	**£/eff.ha.**
Gwartheg cig eidion	41,016	460	635
Defaid	27,508	309	502
Cnydau a phorthiant	13,513	152	209
Taliad Sylfaenol	17,968	202	227
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	2,941	33	61
Incwm o gynhyrchu egni	1,328	15	20
Incwm amrywiol	4,875	55	104
CYFANSWM ALLBYNNAU	**109,149**	**1,226**	**1,758**
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	11,759	132	182
Costau tir pori tymhorol	1,966	22	46
Milfeddygol a meddyginiaethau	2,725	31	29
Costau da byw eraill	7,390	83	113
Gwrteithiau	5,753	65	74
Costau cnydau eraill	3,915	44	40
Contractio penodedig	3,395	38	35
CYF. COSTAU NEWIDIOL	**36,903**	**415**	**519**
Llafur y telir amdano	2,709	30	26
Contractio arall a llogi peiriannau	1,642	18	6
Tanwydd a thrwsio	9,622	108	118
Dibrisiant peiriannau	10,748	121	138
Costau ffermio cyffredinol	9,177	103	119
Costau tir	3,112	35	41
Dibrisiant adeiladau	3,853	43	33
CYF. COSTAU SEFYDLOG	**40,863**	**458**	**481**
CYFANSWM MEWNBYNNAU	**77,766**	**873**	**1,000**
ELW CYN RHENT A CHYLLID	**31,383**	**353**	**758**
Rhent	5,081	57	44
Cyllid	3,124	35	18
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	**23,178**	**261**	**696**
Llafur di-dâl	4,437	50	74

MANTOLEN	Wedi'i pherchnogi £/fferm	Tenant £/fferm	Cymysg £/fferm
Nifer o ffermydd	28	7	26
CYFANSWM ASEDAU	1,142,349	208,704	1,276,862
CYFANSWM DYLEDION	52,389	36,795	134,002
GWERTH NET	**1,089,960**	**171,909**	**1,142,860**
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	95	82	90

DATA FFISEGOL ARWYNEBEDD TIR	Pob fferm Hectarau	Traean uchaf Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	75.81	65.75
Ydau a chnydau eraill	6.66	2.59
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	11.89	9.71
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	**94.36**	**78.05**
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	**89.14**	**72.96**

DA BYW	Pob fferm Nifer	Traean uchaf Nifer
Buchod sugno	21	17
Gwartheg eraill	99	111
Defaid magu	307	329
Defaid eraill	221	275

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.47	1.50
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (nifer y ddafad)	1.23	1.29
Gwerthiant ŵyn wedi'u pesgi (£ y oen)	85.88	89.96
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.90	0.93
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	1,249	1,340
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	884	967
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.34	1.70

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd: 58

	Pob fferm	Pob fferm	Traean uchaf
ALLBYNNAU	**£/fferm**	**£/eff.ha.**	**£/eff.ha.**
Buchod godro - llaeth	309,056	3,232	4,066
- allbwn arall	7,024	73	118
Gwartheg eraill	44,040	461	547
Defaid	10,797	113	118
Cnydau a phorthiant	915	10	2
Taliad Sylfaenol	19,983	209	232
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	1,446	15	6
Incwm o gynhyrchu egni	2,109	22	13
Incwm amrywiol	4,083	43	27
CYFANSWM ALLBYNNAU	**399,453**	**4,178**	**5,129**
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	99,243	1,038	1,031
Costau tir pori tymhorol	15,256	160	205
Milfeddygol a meddyginiaethau	11,340	119	137
Costau da byw eraill	30,063	314	318
Gwrteithiau	16,824	176	221
Costau cnydau eraill	4,887	51	60
Contractio penodedig	17,889	187	213
CYF. COSTAU NEWIDIOL	**195,502**	**2,045**	**2,185**
Llafur y telir amdano	16,359	171	205
Contractio arall a llogi peiriannau	4,930	52	46
Tanwydd a thrwsio	21,204	222	270
Dibrisiant peiriannau	21,023	220	242
Costau ffermio cyffredinol	21,596	226	242
Costau tir	8,564	90	97
Dibrisiant adeiladau	13,802	144	160
CYF. COSTAU SEFYDLOG	**107,478**	**1,125**	**1,262**
CYFANSWM MEWNBYNNAU	**302,980**	**3,170**	**3,447**
ELW CYN RHENT A CHYLLID	**96,473**	**1,008**	**1,682**
Rhent	5,155	54	54
Cyllid	12,780	134	100
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	**78,538**	**820**	**1,528**
Llafur di-dâl	11,171	117	131

FFERMYDD GODRO ARDALOEDD LLAI FFAFRIOL 2017/18

MANTOLEN	Wedi'i pherchnogi £/fferm	Tenant £/fferm	Cymysg £/fferm
Nifer o ffermydd	30	1	27
CYFANSWM ASEDAU	1,847,960	-	1,329,766
CYFANSWM DYLEDION	405,164	-	385,104
GWERTH NET	**1,442,796**	-	**944,662**
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	78	-	71

DATA FFISEGOL	Pob fferm	Traean uchaf
ARWYNEBEDD TIR	**Hectarau**	**Hectarau**
Glaswelltir a chnydau phorthiant	91.75	93.66
Ydau a chnydau eraill	0.44	0.00
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	12.76	11.07
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	**104.95**	**104.73**
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	**95.62**	**96.11**

DA BYW	Pob fferm Nifer	Traean uchaf Nifer
Buchod godro	157	206
Buchod sugno	0	0
Gwartheg eraill	128	146
Defaid magu	147	127
Defaid eraill	104	132

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	6,891	6,612
Mantais dros ddwysfwyd (£ y fuwch)	1,436	1,497
Gwerthiant llaeth (£ y fuwch)	1,967	1,903
Pris llaeth (ceiniogau y litr)	28.94	29.09
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	2.16	2.42

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd: 53

ALLBYNNAU	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
Buchod godro - llaeth	426,570	3,513	4,559
- allbwn arall	1,165	10	14
Gwartheg eraill	58,563	482	624
Defaid	1,331	11	6
Cnydau a phorthiant	2,790	23	37
Taliad Sylfaenol	22,582	186	196
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	2,588	21	6
Incwm o gynhyrchu egni	4,413	36	20
Incwm amrywiol	4,705	39	53
CYFANSWM ALLBYNNAU	**524,707**	**4,321**	**5,515**
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	130,175	1,072	1,229
Costau tir pori tymhorol	15,849	131	252
Milfeddygol a meddyginiaethau	15,117	124	137
Costau da byw eraill	39,721	327	352
Gwrteithiau	18,087	149	176
Costau cnydau eraill	9,037	74	80
Contractio penodedig	24,603	203	214
CYF. COSTAU NEWIDIOL	**252,589**	**2,080**	**2,440**
Llafur y telir amdano	34,133	281	239
Contractio arall a llogi peiriannau	4,450	37	12
Tanwydd a thrwsio	27,995	231	253
Dibrisiant peiriannau	28,700	236	261
Costau ffermio cyffredinol	27,442	226	252
Costau tir	10,210	84	94
Dibrisiant adeiladau	15,648	129	155
CYF. COSTAU SEFYDLOG	**148,578**	**1,224**	**1,266**
CYFANSWM MEWNBYNNAU	**401,167**	**3,304**	**3,706**
ELW CYN RHENT A CHYLLID	**123,540**	**1,017**	**1,809**
Rhent	12,898	106	91
Cyllid	13,048	107	49
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	**97,594**	**804**	**1,669**
Llafur di-dâl	13,009	107	183

FFERMYDD GODRO LLAWR GWLAD 2017/18

MANTOLEN	Wedi'i pherchnogi £/fferm	Tenant £/fferm	Cymysg £/fferm
Nifer o ffermydd	22	4	27
CYFANSWM ASEDAU	2,289,026	-	1,856,231
CYFANSWM DYLEDION	303,135	-	501,882
GWERTH NET	**1,985,891**	**-**	**1,354,349**
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	87	-	73

DATA FFISEGOL ARWYNEBEDD TIR	Pob fferm Hectarau	Traean uchaf Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	115.84	102.06
Ydau a chnydau eraill	3.50	2.83
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	8.52	6.23
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	**127.86**	**111.12**
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	**121.43**	**105.73**

DA BYW	Pob fferm Nifer	Traean uchaf Nifer
Buchod godro	206	211
Buchod sugno	1	1
Gwartheg eraill	175	179
Defaid magu	42	34
Defaid eraill	13	3

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	7,199	7,861
Mantais dros ddwysfwyd (£ y fuwch)	1,525	1,753
Gwerthiant llaeth (£ y fuwch)	2,066	2,281
Pris llaeth (ceiniogau y litr)	29.04	29.27
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	2.37	2.64

ELW BRAS: DEFAID MYNYDD

	Pob diadell	Traean uchaf
		2017/18
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	199	66
Maint y ddiadell (i'r hwrdd)	667	541
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.16	1.41
ALLBWN Y FENTER	**£ y ddafad**	**£ y ddafad**
Gwerthiant ŵyn - stôr	4.99	2.78
- wedi'u pesgi	52.92	83.13
Gwerthiant defaid eraill	14.26	18.08
Gwerthiant gwlân	1.56	1.94
Amrywiol	0.04	0.00
Newid mewn gwerth	-0.62	0.02
Pryniant defaid	-6.14	-9.00
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**67.01**	**96.95**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	15.39	16.43
Costau tir pori tymhorol	3.17	1.97
Milfeddygol a meddyginiaethau	5.22	5.98
Costau da byw eraill	6.95	8.30
Contractio penodedig	1.14	1.31
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	9.73	10.42
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**41.60**	**44.41**
ELW BRAS	**25.41**	**52.54**

ELW BRAS: DEFAID UCHELDIR

	Pob diadell	Traean uchaf
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	71	24
Maint y ddiadell (i'r hwrdd)	514	683
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.41	1.58
ALLBWN Y FENTER	**£ y ddafad**	**£ y ddafad**
Gwerthiant ŵyn - stôr	2.36	0.56
- wedi'u pesgi	94.62	120.97
Gwerthiant defaid eraill	15.65	20.02
Gwerthiant gwlân	1.68	1.80
Amrywiol	0.00	0.00
Newid mewn gwerth	2.36	5.35
Pryniant defaid	-17.73	-24.47
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**98.94**	**124.23**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	17.60	17.68
Costau tir pori tymhorol	1.81	0.97
Milfeddygol a meddyginiaethau	6.24	6.46
Costau da byw eraill	8.89	9.90
Contractio penodedig	0.74	0.90
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	15.69	16.02
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**50.97**	**51.93**
ELW BRAS	**47.97**	**72.30**

ELW BRAS: DEFAID LLAWR GWLAD

		2017/18
	Pob diadell	**Traean uchaf**
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	36	12
Maint y ddiadell (i'r hwrdd)	363	431
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.44	1.63
ALLBWN Y FENTER	**£ y ddafad**	**£ y ddafad**
Gwerthiant ŵyn - stôr	1.41	0.32
- wedi'u pesgi	106.32	136.73
Gwerthiant defaid eraill	14.81	18.95
Gwerthiant gwlân	1.73	1.71
Amrywiol	0.02	0.04
Newid mewn gwerth	0.61	-0.77
Pryniant defaid	-18.97	-26.39
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**105.93**	**130.59**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	17.43	16.52
Costau tir pori tymhorol	1.13	1.93
Milfeddygol a meddyginiaethau	6.13	5.48
Costau da byw eraill	10.08	11.29
Contractio penodedig	0.93	0.92
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	12.89	11.85
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**48.59**	**47.99**
ELW BRAS	**57.34**	**82.60**

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO LLAWR GWLAD

	Pob buches	**Traean uchaf**
Nifer o fuchesi yn y sampl	20	7
Maint y fuches (buchod magu)	44	43
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.90	0.93
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	1,169	1,140
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	906	1,011
ALLBWN Y FENTER	**£ y fuwch**	**£ y fuwch**
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	480.08	559.03
Gwerthiant teirw a buchod	130.44	65.66
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	379.05	402.65
Newid mewn gwerth	59.82	128.88
Pryniant gwartheg	-201.71	-147.83
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**847.68**	**1,008.39**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	118.79	98.87
Milfeddygol a meddyginiaethau	27.87	24.15
Costau da byw eraill	81.74	51.24
Contractio penodedig	1.53	1.53
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	139.67	119.51
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**369.60**	**295.30**
ELW BRAS	**478.08**	**713.09**

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO UCHELDIR

	Pob buches	2017/18 Traean uchaf
Nifer o fuchesi yn y sampl	34	11
Maint y fuches (buchod magu)	52	60
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.90	0.89
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	1,193	1,178
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	833	947
ALLBWN Y FENTER	**£ y fuwch**	**£ y fuwch**
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	462.47	299.58
Gwerthiant teirw a buchod	125.24	104.05
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	478.73	899.29
Newid mewn gwerth	-0.40	-79.38
Pryniant gwartheg	-199.23	-200.17
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**866.81**	**1,023.37**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	156.97	150.11
Milfeddygol a meddyginiaethau	45.89	39.49
Costau da byw eraill	87.60	93.54
Contractio penodedig	7.49	11.34
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	185.43	188.81
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**483.38**	**483.29**
ELW BRAS	**383.43**	**540.08**

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO MYNYDD

	Pob buches	Traean uchaf
Nifer o fuchesi yn y sampl	114	38
Maint y fuches (buchod magu)	39	35
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.87	0.89
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	1,216	1,271
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	907	1,012
ALLBWN Y FENTER	**£ y fuwch**	**£ y fuwch**
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	794.02	863.87
Gwerthiant teirw a buchod	121.61	138.59
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	108.74	170.13
Newid mewn gwerth	0.28	54.03
Pryniant gwartheg	-241.30	-244.45
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**783.35**	**982.17**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	173.42	154.75
Milfeddygol a meddyginiaethau	53.57	53.50
Costau da byw eraill	86.78	76.45
Contractio penodedig	4.81	3.81
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	152.32	155.00
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**470.90**	**443.51**
ELW BRAS	**312.45**	**538.66**

ELW BRAS: BUCHOD GODRO ARDALOEDD LLAI FFAFRIOL 2017/18

	Pob buches	Traean uchaf
Nifer o fuchesi yn y sampl	57	19
Maint y fuches (buchod godro)	156	189
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	6,846	7,453
Pris llaeth (ceiniogau y litr)	28.81	29.10
ALLBWN Y FENTER	**£ y fuwch**	**£ y fuwch**
Llaeth	1,972.08	2,168.41
Lloi	125.08	130.59
Gwerthiant teirw a buchod	158.22	193.41
Newid mewn gwerth	30.56	34.50
Pryniant gwartheg	-276.59	-288.51
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**2,009.35**	**2,238.40**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	546.41	531.87
Milfeddygol a meddyginiaethau	58.84	63.57
Costau da byw eraill	157.74	146.52
Contractio penodedig	23.38	23.34
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	184.71	176.90
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**971.08**	**942.20**
ELW BRAS	**1,038.27**	**1,296.20**

ELW BRAS: BUCHOD GODRO LLAWR GWLAD

	Pob buches	Traean uchaf
Nifer o fuchesi yn y sampl	51	17
Maint y fuches (buchod godro)	201	168
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	7,255	8,487
Pris llaeth (ceiniogau y litr)	28.93	29.29
ALLBWN Y FENTER	**£ y fuwch**	**£ y fuwch**
Llaeth	2,098.27	2,486.03
Lloi	116.63	147.71
Gwerthiant teirw a buchod	181.48	282.82
Newid mewn gwerth	-7.06	14.32
Pryniant gwartheg	-288.82	-381.46
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	**2,100.50**	**2,549.42**
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	562.24	625.97
Milfeddygol a meddyginiaethau	62.97	73.35
Costau da byw eraill	161.11	187.39
Contractio penodedig	30.24	25.31
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	164.99	149.03
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**981.55**	**1,061.05**
ELW BRAS	**1,118.95**	**1,488.37**

COSTAU CYNHYRCHU CIG OEN 2017/18

Ceiniogau y kg pwysau byw	**Pob fferm**	**Traean uchaf**	**Traean isaf**
Nifer o ffermydd	127	42	42
Bwyd	38.83	27.88	49.86
Milfeddygol a meddyginiaethau	12.44	9.88	12.61
Costau da byw eraill	19.70	18.32	21.09
Porthiant	23.39	17.92	25.45
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**94.36**	**74.00**	**109.01**
ADNEWYDDU DIADELL	**21.71**	**20.89**	**26.76**
Llafur y telir amdano	4.45	2.88	5.61
Pŵer a pheiriannau	41.14	31.13	52.45
Adeiladau	11.28	8.37	13.52
Costau fferm cyffredinol	19.79	14.36	26.27
Rhent	6.96	4.52	10.09
Cyllid	4.75	3.66	6.94
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	**88.37**	**64.92**	**114.88**
CYFANSWM COSTAU	**204.44**	**159.81**	**250.65**
ELW NET	**-13.17**	**39.07**	**-66.23**
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.32	1.43	1.19
Maint y ddiadell	612	592	630
Cyfartaledd oen pwysau byw (kg)	38.96	40.81	36.49

COSTAU CYNHYRCHU LLAETH

Ceiniogau y litr	**Pob fferm**	**Traean uchaf**	**Traean isaf**
Nifer o ffermydd	108	36	36
Bwyd	7.54	6.36	8.86
Milfeddygol a meddyginiaethau	0.85	0.76	0.93
Costau da byw eraill	2.80	2.20	3.51
Porthiant	2.42	1.89	2.82
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**13.61**	**11.21**	**16.12**
ADNEWYDDU BUCHES	**1.65**	**1.04**	**2.40**
Llafur y telir amdano	0.96	0.71	1.37
Pŵer a pheiriannau	2.75	2.71	3.02
Adeiladau	1.19	1.02	1.57
Costau fferm cyffredinol	1.45	1.31	1.74
Rhent	0.40	0.31	0.33
Cyllid	0.61	0.40	0.94
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	**7.36**	**6.46**	**8.97**
CYFANSWM COSTAU	**22.62**	**18.71**	**27.49**
ELW NET	**8.05**	**12.83**	**3.42**
Mantais dros ddwysfwyd	21.25	23.12	20.19
Pris llaeth	28.43	29.15	28.64

COSTAU CYNHYRCHU CIG EIDION: LLOI SUGNO 2017/18

Ceiniogau y kg pwysau byw	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	44	15	15
Bwyd	12.59	5.36	23.18
Milfeddygol a meddyginiaethau	13.34	9.88	17.72
Costau da byw eraill	15.87	9.30	21.99
Porthiant	37.78	24.81	48.99
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**79.58**	**49.35**	**111.88**
ADNEWYDDU BUCHES	**17.56**	**11.68**	**17.75**
Llafur y telir amdano	8.35	3.61	12.87
Pŵer a pheiriannau	64.18	50.42	78.89
Adeiladau	18.48	10.12	27.05
Costau fferm cyffredinol	28.08	23.22	31.76
Rhent	6.68	3.32	12.02
Cyllid	6.89	2.68	13.08
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	**132.66**	**93.37**	**175.67**
CYFANSWM COSTAU	**229.80**	**154.40**	**305.30**
ELW NET	**-41.28**	**42.91**	**-127.29**

Mae cynhyrchu lloi sugno yn cyfeirio at gostau buchod sugno a'u lloi hyd at adeg diddyfnu.

COSTAU CYNHYRCHU CIG EIDION: PESGI

Ceiniogau y kg pwysau byw	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	17	6	6
Bwyd	64.73	39.21	94.95
Milfeddygol a meddyginiaethau	4.85	3.49	7.84
Costau da byw eraill	29.73	21.89	30.92
Porthiant	36.66	26.36	46.52
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	**135.97**	**90.95**	**180.23**
Llafur y telir amdano	3.28	2.5	5.3
Pŵer a pheiriannau	50.30	48.60	51.77
Adeiladau	11.13	6.18	14.07
Costau fferm cyffredinol	22.18	23.39	25.02
Rhent	8.43	0.48	9.59
Cyllid	4.60	3.90	7.16
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	**99.92**	**85.05**	**112.91**
CYFANSWM COSTAU	**235.89**	**176.00**	**293.14**
ELW NET	**9.00**	**73.43**	**-64.23**

Mentrau pesgi yw'r rai hynny sy'n prynu gwartheg cryfion ag ifanc, a'r rhai sy'n pesgi lloi fagwyd ar y fferm ar ôl diddyfnu.

Anghenion Elw Fferm

Mae'n rhaid cael elw er mwyn ariannu:

- Codi arian personol o'r busnes,
- Ad-dalu benthyciadau (cyfalaf),
- Gwariant / buddsoddiad cyfalaf,
- Treth bersonol, a
- Risg a gwobrwyo ymdrech entrepreneuraidd

Mae'r cyfrifiad canlynol yn helpu i benderfynu a oes elw digonol i sicrhau digon o adnoddau ariannol:

Elw fel y dangosir yn y cyfrifon

Plws: Costau dibrisiant am y flwyddyn
Stoc gychwynnol (da byw a storfeydd eraill)
Dyledwyr cychwynnol a chredydwyr terfynol
Benthyciadau / HP wedi'u codi a chyfalaf a gyflwynwyd
Gwerthu tir a pheiriannau

Tynnu: Stoc derfynol (da byw a storfeydd eraill)
Dyledwyr terfynol a chredydwyr cychwynnol
Cynnyrch wedi'i ddefnyddio/bwyta ar y fferm

Hafal i: Arian i dalu am ymrwymiadau

Tynnu: Codi arian personol o'r busnes
Ad-daliadau benthyciadau / HP (cyfalaf)
Gwariant / buddsoddiad cyfalaf
Treth bersonol

Hafal i: Llif Arian Net Blynyddol (LlANB)

Yn ddelfrydol dylai'r LlANB fod yn bositif gan amlaf (i'w weld fel gwelliant ym malans banc / dyledion y fferm). Yr eitemau sydd yn dylanwadu fwyaf ar y tebygolrwydd y bydd y LlANB yn bositif yw:

- Maint yr elw
- Lefel y codi arian personol
- Gwariant cyfalaf
- Ad-dalu benthyciadau / HP

Gall LlANB negyddol (h.y. proffidioldeb fferm annigonol ac/neu alw mawr ar arian parod) effeithio'n sylweddol ar hyfywdra y busnes yn y tymor hir.